

Where Does Your Hidden Smile Lie

Yönetmen: Pedro Costa, Thierry Lounas

Oyuncular: Danièle Huillet, Jean-Marie Straub

2001 / Portekiz, Fransa / İtalyanca, Fransızca / 104'

Where Does Your Hidden Smile Lie? Pedro Costa'nın, Danièle Huillet ve Jean-Marie Straub tarafından çekilen Sicilia! (1999) filminin montaj aşamasını filme aldığı görüntülerden oluşuyor. Çekim süreci tamamlanmış filmin film halini almasını konu edinen belgele boyunca iki yönetmenin karar alma süreçlerini izliyoruz. Bu süreçler kimi zaman açıklayıcı bir ton alırken kimi zaman da yönetmenlerin birbirlerini ikna süreçlerinin çekişmeli, gergin bir yansıması oluyor.

Film yapım sürecinin anlatıldığı film, eldeki kayıtların çekim hızı ve açısıyla oynanan görüntülerle başlıyor. Costa'nın aynı sahneyi pek çok kez ve farklı şekillerde sunması, Huillet ve Straub'un harcadığı emeğin önemine işaret ediyor. Ayrıca, bu gösterimler sırasında açığa çıkan her bir hamlenin eldeki materyali farklı yerlere sürüklemesi de ekranda gördüğümüz dünyanın yapaylığını vurguluyor. Bu sebeple kimi sahnelerde çerçevesini gördüğümüz kadrajı işaret eden yönetmenin elini görebiliyoruz. Özellikle yakın çekim olan örneklerde film karesinin editörün ellerine olan görece küçüklüğü filmlerin yaratı olduğu gerçeğini pekiştiriyor. Kayıt odasında film şeritlerinin dönmesinden gelen ses de bize tam olarak bunu anlatıyor. Film yapma sürecinin yapaylığına ilişkin söylemleri destekleyen film, türünün belgele olmasıyla perdeye yansıyanların gerçekliğini izleyiciye de sorguluyor. Sinemanın yapaylığını sinemanın en gerçekçi türlerinden biriyle anlatmak yönetmenin cesur tavrını sergiliyor. Kurmaca filmlerinde de sosyo-politik konuları minimalist bir bakış açısıyla inceleyen Costa, çok katmanlı olay ve durumları gerçekliğe odaklanarak işliyor.

Costa, film yapımına dair belgele filmde kendi sinemasına dair ipuçları vermekle birlikte yine filmin içinde bulunan seminer sahnesinde yapım sürecini işlediği Sicilia! (1999)'nın yönetmenlerinin de sinemasal tavırlarını tanıtmalarını sağlıyor. Yine yönetmenlerin montaj sürecindeki diyalogları ile Buñuel ve Bresson gibi yönetmenlerin sinemasal duruşlarına da değiniyor.

Sinefil'in bu sayısında Altyazı tarafından hazırlanan *Where Does Your Hidden Smile Lie?*'in da içinde bulunduğu seçki, hem Pedro Costa sineması hem de Portekiz Sineması'nı tanıtmak amacı güdüyor. Costa'nın Portekizli iki yönetmenin film yapım sürecini anlattığı filmi de bu sebeple seçkinin görülmesi gereken örneklerinden biri oluyor. Filmlere farklı bakış açılarından yaklaşmak isteyen sinemaseverler, *Where Does Your Hidden Smile Lie?*'i filmi 9 Kasım- 25 Aralık 2009 tarihli Sinefil'de gerçekleştirilen "Filmlerde Film Yapımı" seçkisi ile de bütünleştirebilir. *Le Mépris* (1963), *Camera Buff* (1979), *The Player* (1992), *Sunset Boulevard* (1950), *Close-up* (1990) ve *Otto e Mezzo* (1963) filmlerinden oluşan seçki, Sinefilci'leri yönetmenlerin düşünsel ve teknik dünyalarına taşıyordu. Seçkiye alternatif filmleri ise 2010 yılının ilk Sinefil'inde bir dosya ile sunmuştu. Bu seçki ve dosya ile izleyiciler, Costa'nın *Where Does Your Hidden Smile Lie?*'inin da yaptığı gibi farklı yönetmenlere ve onların sinemasal tutumlarına dair örnekler izleyebilirler.

Costa, yönetmenleri Danièle Huillet ve Jean-Marie Straub'un "Sinemaya güvenemezsin!" mottosunu benimsediği *Sicilia!* (1999) filmini merkeze alarak kendi sinemasal duruşunu da açığa vuruyor. Sicilia! (1999) filminin karakterlerinin "Seni unutmuyacağım." repliğini, kendi filmde bir donmuş kare ile takip ettiren yönetmen, yaşantısal gerçeklik ile sinema görselliği arasında son derece doğru ve güçlü bir köprü kuruyor.

Nermin Taşkale